

Asia: VN/19841/2024

Lausuntopyyntö Ulosottolaitoksen toimipaikoista ja niiden tehtävistä annetun oikeusministeriön asetuksen muuttaminen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ulosottomiehet ry:n lausunto Oikeusministeriön asetusluonnokseen Ulosottolaitoksen toimipaikoista.

Ulosottomiehet ry pitää hyvänä, että kielellisten oikeuksien toteutumiseen on kiinnitetty huomiota säilyttämällä Porvoon ja Inarin toimipaikat.

Vaikutusarviointien osalta sen sijaan peräänkuulutamme edelleen niiden perusteellista tekemistä. Asetusluonnoksen perustelumuiistiossa todetaan: Taloudelliset vaikutukset on arvioitu suurimman mahdollisen kustannuksen periaatteella. Kustannuslaskenta perustuu vuonna 2023 maksettuihin kilometrikorvauksiin. Matkakorvausten toteuma kuvaa lakkautettavaksi esitettyjen toimipaikkojen alueella tapahtuvien toimituskäyntien määrää, kuten omaisuuden realisointiin ja häätöihin liittyviä kenttäkäyntejä, ja on siksi hyvä peruste vaikutusten arvioinnille. Pidentyvät toimitusmatkat on huomioitu laskennassa laskemalla toimitusmatkat ja kahden toimitusmiehen työajankäytöstä aiheutuvat kustannukset kaksinkertaisina. Kustannukset ovat arviolta vain noin 16 prosenttia hankkeen tuottamista suorista säästöistä. Säästöjä tulisi noin 1,2 miljoonaa euroa.

Laskennalla on pyritty huomioimaan toimitusmatkojen pidentymisestä aiheutuva matka- ja palkkakustannusten kasvu mutta se ei huomioi supistamisen vaikutusta toiminnan tuloksellisuuteen. Ulosottolaitoksen vuoden 2024 tilastojulkaisusta ilmenee, että realisointien ja häätöjen, eli juuri niiden täytäntöönpanotoimien määrä, jotka edellyttävät monesti useamman kuin yhden käynnin kohteella on kasvanut voimakkaasti viime vuosina.

Ulosmitatun omaisuuden myynnit (s.40): Koko maassa tuli vuonna 2024 vireille noin 6000 myyntiä, missä on kasvua edellisvuoteen 10 prosenttia. Myynnejä toteutui yhteensä hieman yli 3800

kappaletta, mikä on neljä prosenttia edellisvuotta enemmän. Vuoden lopussa Ulosottolaitoksessa oli avoimena noin 6200 realisointia, mikä on 18 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Häädöt (s.42): Vuonna 2024 tuli vireille hieman yli 9300 häätöä, mikä on 8 prosenttia edellisvuotta enemmän. Häätöjä toimitettiin yli 5400 kappaletta, missä on kasvua edellisvuodesta 11 prosenttia.

https://ulosottolaitos.fi/material/sites/vvv2/tilastot/blgw88ird/Ulosotto_Suomessa2024.pdf

Täytäntöönpanotoimia tekevien ulosottomiesten työajan siirtymistä kasvaviin toimitusmatkoihin on käsitelty aiemmassa lausunnossamme. Vuoden 2023 tilastotietoihin ja toteutuneisiin toimitusmatkoihin perustuen on tuolloin osoitettu laajan täytäntöönpanon itäisen alueen osalta, että alueella toimitusmatkoihin käytettävä aika tulisi kasvamaan 3,6 prosenttia, mikä on pitkälti pois muusta perintätyöstä ja näin perintätuloksesta. Ulosottolaitoksen tilastojulkaisusta 2024 (s.21) ilmeten omaisuuden realisointien kerryttämä osuus perintätuloksesta oli 9 prosenttia. 91 prosenttia perintätuloksesta muodostuu siis muilla tavoin. Tarkemmilta osin viittaamme lausumaamme 2.10.2024, missä asiaa on käsitelty.

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=dd3b60bd-30e6-4a28-8d35-bccfaeeea269>

Oikeusministeriö on laskelmissaan päätenyt siihen, että kulujen kasvu huomioiden toimipaikkaverkoston supistamisella saavutettaisiin silti noin 1,2 miljoonan euron säästö. Ulosottolaitoksen perintätulos vuonna 2024 oli noin 1,24 miljardia euroa. Julkisoikeudellisten saatavien osuus summasta oli 431 miljoonaa euroa, eli noin 35 prosenttia koko perintätuloksesta. Perintätuloksen lasku 0,28 prosentilla vähentää valtiolle ja kunnille perittyjä saatavia yli 1,2 miljoonalla eurolla. Vuokratukustannuksista saatava säästö siis käytännössä menetetään perintätuloksen laskiessa jo prosentin neljänneksellä. Lukua tulee verrata arvioituun toimitusmatkoihin siirtyvään työaikaan 3,6 prosenttia. On mielestämme selvää, että vaikka asetusluonnoksen mukainen toimipaikkaverkoston supistaminen toisi säästöä ulosottolaitoksen vuokratukustannuksissa, tulisivat valtion kokonaistaloutta tarkastellen sille aiheutuvat tulomenetykset olemaan jopa moninkertaiset vuokratukustannuksista saatavaan säästöön verrattuna.

Ulosottomiehet ry ei vastausta toimipaikkaverkoston sopeuttamista mutta esittää, että vaikutusarvioinneissa huomioidaan myös toimitusmatkoihin siirtyvän työajan vaikutus perintätulokseen. Sopeuttaminen tulee tehdä harkitusti edellä esitetty huomioiden, jotta toiminnan taso turvataan ja seuraukset eivät tosiasiallisesti muodostu valtion kannalta negatiivisiksi kokonaisuus huomioiden.

Ulosottomiehet ry:n plsta

Jani Isoaho, pj.

Isoaho Jani
Ulosottomiehet ry